

К.: Темпора, 2010. – Випуск 5. – С.26–42. 26. Дідик С. Микола Адабаш – сербський граничар і козацький полковник / С. Дідик // Украс: Історія, культура, мистецтво: українсько-сербський збірник. – К.: Темпора, 2011. – Випуск 6. – С. 9–17. 27. Посулько О. В очікуванні удару (про підготовку до можливого татарського наступу на новосербське прикордоння у 1762 р.) / О. Посулько // Украс: Історія, культура, мистецтво: українсько-сербський збірник. – К.: Темпора, 2011. – Випуск 6. – С. 18–30. 28. Мільчев В. Запорозькі козаки на землі сербських граничар / В. Мільчев // Украс: Історія, культура, мистецтво: українсько-сербський збірник. – К.: Темпора, 2011. – Випуск 6. – С. 31–94.

Ольга Скороход

«УКРАИНСКИЙ-СЕРБСКИЙ СБОРНИК: УКРАС (ИСТОРИЯ. КУЛЬТУРА. ИСКУССТВО)» И ЕГО МЕСТО В ИСТОРИОГРАФИИ ИСТОРИИ ОТНОШЕНИЙ ДВУХ НАРОДОВ

В статье анализируются статьи «Украинско-сербского сборника: Украс (История. Культура. Искусство)» о связях между двумя народами. Историческая биографистика, темы сербского переселения на украинские земли в середине XVIII в. и сотрудничества выдающихся представителей украинской и сербской науки определены в качестве приоритетных тематических направлений для современных исследователей проблемы истории украинско-сербских связей XVIII – начала XXI вв. Выяснена важность данного научно-популярного издания для историографии проблемы.

Ключевые слова: сербы, украинцы, славистика, «Украс», историография.

Olga Skorokhod

«UKRAINIAN-SERBIAN REVIEW: UKRAS (HISTORY. CULTURE. ARTS)» AND ITS PLACE IN THE HISTORIOGRAPHY OF THE HISTORY OF RELATIONS OF TWO NATIONS

The articles on the theme of Serbian-Ukrainian relations from the «Ukrainian-Serbian digest: Ukra (History. Culture. Art)» are analyzed in the paper. Historical biographies, themes of Serbian migration to the Ukrainian land in the middle of the 18th century and Ukrainian-Serbian scientific cooperation are defined as priority thematic areas for modern researchers of problems of the history of Ukrainian-Serbian relations of the 18th – early 21st century. The importance of the digest for historiography problems was found out.

Key words: Serbs, Ukrainians, Slavic Studies, «Ukras», historiography.

УДК 930.1(477)

Леся Алексієвець, Сергій Бондаренко, Михайло Юрій

ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

У статті висвітлені проблеми значущості науки і освіти у цивілізаційному вимірі для суспільного прогресу, висловлено погляд на сутнісні засади цивілізації, які забезпечують їй інновації, науково-освітній розвиток суспільства.

Ключові слова: Україна, цивілізація, наука, освіта, прогрес.

Наприкінці XX – початку XXI ст. дедалі очевиднішим стає усвідомлення народами й державами значення пріоритету науки і освіти в цивілізаційному розвитку. Для України, зі здобуттям незалежності якої державотворчі завдання постали з особливою вагою, ця проблема набула як науково-пізнавального, так і практичного значення. Природно, означені аспекти сучасного розвитку національної науки і освіти в цивілізаційному контексті займають помітне місце в українській історіографії. Цим питанням присвячені праці В. Гончаревського [1], М. Горєлова, О. Моці, О. Рафальського [2] Л. Алексієвець, М. Юрія [3], Г. Філіпчука [4], М. Алексієвця, Л. Алексієвця [5].

У пропонованій статті йдеться про науково-пізнавальне й практичне значення науки і освіти у цивілізаційному вимірі для суспільно-політичного поступу та про сутнісні засади цивілізації, що забезпечують інноваційно-науковий розвиток суспільства.

Зауважимо, що нині Україна наблизилася до того вирішального рубежу світової історії, коли винятково важливої ваги набули розвиток й використання світових досягнень у науці і освіті, коли зросло їх значення в континуумі цивілізаційно-міжнародного виміру та виявлення пріоритетних зв'язків між внутрішнім і зовнішньополітичним поступом, їх всесвітньо-цивілізаційний контекст. Тим

більше, що національна наука й освіта є складовою світової освітньої, наукової та культурної спадщини. Науку і освіту України досягнути глибоко й повно можна у світлі зарубіжної, оскільки вони не були, не є і не будуть чимось відособленим й окремишим від розвитку науки, культури й освіти у світі. Лише такий науково-методологічний підхід уможливить подальший розвиток національної науки і освіти в сучасній системі цивілізаційних координат. Окреслені завдання знайшли конкретний вияв у новому Законі України «Про вищу освіту», у статті 66 якого говориться про інтеграцію наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, визначаються її основні напрями. Державна політика щодо міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти передбачає гармонізацію законодавчих та інших нормативно-правових актів України у сфері вищої освіти та імплементації найважливіших положень міжнародних документів підтверджує пріоритетність норм міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [6].

З метою розвитку міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти та інтеграції системи вищої освіти та світового освітнього простору держава сприяє:

1) впровадженню механізму гарантії якості вищої освіти для створення необхідної взаємодії, гармонізації систем оцінювання якості вищої освіти України та Європейського простору вищої освіти;

2) узгодженню Національної рамки кваліфікацій з рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти для забезпечення академічної та професійної мобільності та навчання протягом життя;

3) співпраці з Європейською мережею національних центрів інформації про академічну мобільність та визнання;

4) впровадженню на міжнародному ринку результатів наукових, технічних, технологічних та інших розробок вищих навчальних закладів, продажу їхніх патентів та ліцензій;

5) залученню коштів міжнародних фондів, установ, громадських організацій тощо для виконання у вищих навчальних закладах наукових, освітніх та інших програм [6].

Держава здійснює заходи щодо розвитку та зміцнення взаємовигідного міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти і науки відповідно до двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів.

Держава створює умови для міжнародного співробітництва вищих навчальних закладів усіх форм власності, наукових, проектних, виробничих, клінічних, лікувально-профілактичних, культурно-освітніх, спортивно-оздоровчих установ та організацій, що забезпечують функціонування та розвиток системи вищої освіти, органів, які здійснюють управління вищою освітою, шляхом:

1) встановлення відповідних бюджетних призначень у державному бюджеті;

2) фінансування внесків за членство в міжнародних організаціях, участі в заходах таких організацій; відрядження за кордон учасників освітнього процесу для науково-педагогічної та наукової роботи чи стажування відповідно до умов міжнародних договорів, а також договорів між вищими навчальними закладами та іноземними партнерами, укладених на виконання освітніх і наукових проектів, які реалізуються за рахунок міжнародних грантів і коштів технічної допомоги [6].

Підкреслимо, що співвідношення ключових понять «цивілізація» і «культура» може бути осмисленим лише в їх зв'язку з наукою і освітою. З одного боку, їх зародження і розвиток невіддільні від цивілізації, а з другого, вони виступають знаковими критеріями цивілізації, забезпечуючи їй інновації, прогрес і поступальний розвиток. Наука – особливий вид пізнавальної діяльності людини, мета якої здобути об'єктивні, системно організовані й обґрунтовані знання про світ. Поняття науки трактується як процес вироблення та теоретичної систематизації наукових знань, перевірки їх достовірності й впровадження у суспільну практику. З наукою пов'язана цивілізаційна парадигма освіти, яка поєднує життєдіяльність окремого індивіда з культурою і цивілізацією загалом.

Актуалізація проблем цивілізаційної парадигми науки і освіти продиктована викликами сучасності, переоцінкою цінностей і пошуком шляхів оновлення змісту науково-освітнього життя. Привертають увагу процеси, які найчастіше обговорюються в наукових і суспільних дискусіях з використанням таких понять, як «глобалізація», «інформаційна революція», «полікультуризм», «діалог культур» та ін., пов'язані з якісними змінами історичних способів життя, зміною світоглядних і духовних підстав сучасної цивілізації, у тому вигляді, в якому вони зароджувалися в античний період і кінцево сформувалися в філософії і науці Нового часу.

Йдеться про зміну типів цивілізаційного розвитку. «Кінець історії», про який говорив Ф. Фукуяма, не відбувся. Історія не закінчилася. Світ не став єдиним, як поспішили оголосити глобалісти, він залишився мозаїчним, різним, відмінним. Швидше навіть у відповідь на спробу штучно об'єднати світ, цивілізації у відповідь ще більше зануряться у себе, свою ідентичність. Одночасно – це не буде прямим продовженням тих інститутів, які склалися в XIX–XX ст. Та ідентичність відходить у минуле, а на звільненому місці утворюється нове поле цивілізацій, що

зіштовхуються між собою і розламують колишні кордони. Сьогодні можна кінцево констатувати: С. Хантінгтон виявився правий – ми маємо справу із зіткненням цивілізацій [7]. Теперішні події в Україні – тільки підтвердження сказаного.

На порядку денному – діалог цивілізацій, суперечка цивілізацій. Та переоцінка цінностей, про які говорилося ще у XIX ст., тільки зараз досягла глибин і масштабів, що охопили людей у всьому світі, у всіх культурних регіонах і спричиняють вплив на всі сторони повсякденного життя, в першу чергу, на сферу науки і освіти. Ці зміни амбівалентні за своєю природою: це одночасно і вираження кризи, і симптом поновлення.

Немає іншої призми, через яку можна було б об'єктивно поглянути на характер і наслідки змін, як наука, оскільки самі ці зміни безпосередньо пов'язані з відсутністю і пошуком такої призми. Ряд серйозних факторів вимагає розробки способів екстраполяції філософських принципів на освітній процес, цим обумовлюється і становлення самої філософії освіти.

1. Перетворення освіти в складну спеціалізовану систему, що має свої власні закономірності функціонування і розвитку.

2. Універсалізація освіти, викликана потребами особистості в постійному оновленні знань в умовах зростаючого динамізму суспільного життя.

3. Відчуття кризи освіти, що посилилася в останні десятиліття, і яке виражається в невдоволеності її результатами, в констатації: консервативності освітніх інститутів; розривом між рівнем підготовки спеціалістів і потребами суспільства.

4. Знецінення сенсу самої освіти.

У науковій філософській, соціологічній і педагогічній літературі існують десятки монографій, у назві яких присутнє поняття «криза освіти». Опубліковані тисячі статей, в яких розгортається її картина, не припиняються дискусії з приводу сенсу освіти, її завдань, місця і ролі у суспільстві.

Роблячи спроби визначити причини кризи освіти, можна наштовхнутися на відсутність єдиного погляду з цього приводу. Часто називаються причини взаємовиключні. Для країн, де система освіти централізована, як основна причина кризи називається саме централізація в освіті. Жорстка уніфікованість навчання призводить до того, що гуманістична спрямованість освіти знижується, творчість і пошук відходять на другий план, педагогіка стає моносуб'єктивною і авторитарною. В країнах з децентралізованою системою у відношенні вказуваних причин кризи – все з точністю навпаки, але результат той самий. Причина кризи освіти – децентралізація: автономність і відсутність єдиної зв'язуючої ланки веде до зниження рівня компетентності тих, хто навчається, тобто до репродуктивного навчання.

Виходячи з актуальності проблем, що стосуються освіти і науки в цілому як у світі, так і в Україні, зокрема, автори вважають, що невід'ємним атрибутом і символом сучасної епохи стають саме наука і освіта, пов'язуючи долю окремо взятого індивіда з долею української культури і цивілізації.

У світі нестабільності й ризиків, включаючи і українське сучасне суспільство, великою загрозою стає тенденція до руйнації людського в людині. В цих умовах ще більше ніж раніше актуалізується роль науки і освіти, що сформувалися в ході історичного розвитку в цивілізаційний механізм мобілізації ресурсів суспільства, оновлення культури і всього суспільного життя. Саме з наукою і освітою пов'язується відповідь на "виклики" сучасної епохи, актуалізуючи необхідність рефлексії сутності науки і освіти, для розуміння яких необхідно звернутися до усвідомлення того, чим вони є в контексті життя, культури, цивілізації.

Звернемо увагу на шкідливість штучного насадження інструментального відношення до світу, українського, зокрема, що породило цілий ряд проблем. Виходячи з цього, вважаємо за необхідне розглядати українське суспільство як цивілізаційно-культурну цілісність, яка розуміється як єдність через прийняту різноманітність. Бажання знайти нові прийоми і способи духовного і раціонального засвоєння світу робить затребуваним дослідження цивілізаційної природи науки і освіти в умовах переплетення і зростання інформаційних потоків, заміщуючих предметність знання і репрезентуючих себе в здібностях людини, активності свідомості, мислячих процесах, що обумовлює необхідність повернення науці й освіті їх первинної, гуманної (Платон) природи. Як відзначив О. Удод, відрізані від мети, якій організація науки і освіти формального служить, наука і освіта знову розкриваються як самоцінне переживання пошуків і формування власної особистості.

До необхідності поновлення духовної сфери і пошуку нових ідей спонукає пониження тону української цивілізації (втрата сенсу життя, культурної ініціативи). В той самий час ціннісний релятивізм і односторонність підходу до проблеми новизни, заперечуючий принцип наступності, обумовлює необхідність розуміння і вибудовування моделі цілісного розвитку. З позиції соціокультурного підходу дана трансформація не може бути обґрунтована і потрібна універсальніша методологічна підстава. Найгостріше методологічна обмеженість фіксується освітніми практиками, здійснюваними активний пошук методик розвитку людини.

Дослідження цивілізаційної природи науки і освіти розширює представлення і можливості для прийняття ідеї багатогранності світу і українського, зокрема, становлення індивідуальності у просторі всезагальності, для визнання необхідності виходити в науці й освіті із загальнолюдських завдань і цінностей.

У самій сутності науки і освіти закладені цивілізаційні принципи освіти, які необхідно втілювати в загальноосвітньому процесі: в розумінні науки і освіти як «падейї» – зреалізованої у своїй повноті людини, освіченості, мислимої як родова ознака людини; в розумінні історії як процесу саморозвитку людського потенціалу (Г. Гегель, К. Маркс, А. Тойнбі, К. Ясперс, М. Шелер); у розумінні сучасної цивілізації як інтелектуально-інформаційної, або цивілізації освіченого суспільства (Е. Тоффлер, М. Кастельс, А. Субетто); у концепції раціонального гуманізму (Г. Гегель, В. Вернадський); у теорії життєвого світу (Е. Гуссерль); в обґрунтуванні можливості підходу і концепції потенціальності людини і світобудови (А. Бергсон, М. Епштейн); у теорії комунікативної дії і комунікативної реальності (Ю. Хабермас); у розумінні цивілізації як соціокультурної цілісності (М. Юрій, Л. Алексієвець, Я. Калакура, О. Удод); у виділенні фундаменталізму і модернізму як культурних орієнтацій (П. Гуревич); у розумінні цивілізації як життєвої стратегії (М. Михальченко, М. Юрій, Л. Алексієвець, Я. Калакура, О. Удод); у діалоговій теорії (М. Бахтін, М. Бубер); у менталітетотворюючій концепції освіти (М. Михальченко, М. Юрій, Л. Алексієвець, Я. Калакура, О. Удод); у розумінні освіти як умови переборення відчуження (М. Горелов, О. Моця, О. Рафальський) [2].

Відзначимо, що освіта – один з каналів реалізації культурних норм (але не при допомозі готових механізмів і не у вигляді поодиноких актів відношення норми до реальної дії в обмеженому рамках культурному контексті). Щоби освіта дійсно забезпечувала повний цикл відтворення культури і діяльності, вона повинна включити в себе весь механізм такого відтворення, тобто потрібно обов'язково повернутися в минуле, уважно подивитися на теперішнє, максимально точно уявити майбутнє. Причому під поверненням в минуле варто розуміти не подію історію (тут доречно буде згадати «внутрішню історію» Е. Гуссерля), а історію того, як і з якими наслідками входили в культуру ті чи інші новації, наскільки довго вони існували, яким чином трансливалися і реалізувалися на фоні умов, що змінювалися.

Виходячи з вищевказаного, виокремимо наступні завдання:

1. Окреслити концептуальні підстави цивілізаційної парадигми в українському суспільстві.
2. Виділити транзитивність соціокультурного і цивілізаційного сенсів освіти і науки.
3. Обґрунтувати потенційність науки і освіти як цивілізаційного механізму розвитку в контекст самоорганізуючої системи, якою є українське суспільство.
4. Розкрити розуміння науки і освіти як процесу цивілізаційно-культурних змін української людини.
5. Виділити інноваційні фактори освіти і науки в контексті інтенції кроскультурної ідентичності.

Розглядаючи цивілізаційну сутність науки і освіти України, наголосимо на тому, що коли здійснюємо рефлексію освіти як сфери суспільної життєдіяльності, бачимо подолання певних небезпек у розвитку освіти і науки в контексті цивілізаційного процесу.

Наприклад, філософсько-онтологічний підхід до проблеми показує реальну небезпеку відриву освіти і науки від конкретних проблем життя, в першу чергу від соціальних і політичних відносин. Інша небезпека полягає у відриві філософського підходу до освіти від конкретно наукових й інших підходів. Застосування методологічної функції філософії у освіті дає розуміння основних напрямків і перспектив його розвитку. Саме системно-філософський методологічний підхід до сучасної освіти дозволяє виявити сутність такого важливого явища сучасності, як єдиний освітній простір. Він також дозволяє побачити проблему зміни ролі освіти в цивілізаційному процесі.

Філософія сприяє залученню деяких точок зору, аргументів і концепцій, які, за своїми функціональним призначенням, покликані обґрунтувати певні елементи освітніх стратегій або ж структуру таких у цілому. Ця функція філософських висловлювань зазвичай пояснюється тим, що саме філософія формує ряд кінцевих понять («людина», «освіта», «суспільство» тощо). Виходячи з них, будується представлення про сутність і цілі освіти, що дозволяє педагогіці, психології освіти виробити способи і методи досягнення цих цілей.

У межах сучасних освітніх інститутів філософія може виконувати ряд загальних функцій: передача певної культурної традиції, вироблення елементів критичного раціонального мислення, вироблення раціональних і публічних комунікативних навичок і експлікація структури існуючих дискурсивних практик.

Головним завданням освіти є трансляція картини світу, де освіта представляє собою фундаментальний еволюційний механізм в культурній еволюції людини. Існують структурні елементи культури (світоглядні універсалії), які відображають накопичений людський досвід,

формують уявлення людини про світ в даний історичний період. Такі системи (світоглядні універсалиї) є у кожній культурі й українській – зокрема [8].

Що характерно для сучасної освіти в контексті суспільного буття і соціокультурної ситуації, що склалася? Технократизація суспільства, абсолютизація природно наукового знання привели до побудови освіти, де домінує фундаменталізм природничих дисциплін. Культурна роль освіти як механізму формування і трансляції цілісного наукового світогляду була загублена і замінена трансляцією вирваного з контексту культури конкретного знання.

У деяких працях акцентовано увагу на проблемі гуманітаризації освіти [5; 6]. Вони підкреслюють, що її особливості на сьогоднішньому етапі полягають в тому, щоби сформувати в людині рефлексивне відношення до себе і до світу. Важливо вкоренити, що навіть в українській цивілізації існують інші, крім української, культури, інші культурні традиції і, якщо проживаємо в Українській державі, необхідно з повагою відноситись до цих традицій. Адже це досить не просто – сформувати поважне відношення до іншої культури, оскільки людина, соціалізована у своїй культурі, часто сприймає інші культури як щось чуже і навіть вороже. Вироблення нових стратегій освіти, що враховують можливу перебудову системи цінностей сучасної української цивілізації – це сьогодні, мабуть, найскладніша, але й найважливіша проблема. Вона не завжди усвідомлюється, і тому важлива сама постановка проблеми, що вимагає критичного аналізу вже звичних і напрацьованих підходів.

Одне із завдань філософської рефлексії полягає в тому, щоби сприяти культивуванню людської суб'єктивності, органічності, цілісності, відповідальності. В ідеалі людина в рамках освіти повинна стати на шлях свідомого і відповідального вибору тих способів мислення і дій, які сприяють збереженню життя, культури, природи. Це відноситься і до української людини.

Розглядаючи системно-філософський методологічний підхід до сучасної освіти зацентруємо на наступних положеннях: онтологічний аналіз системи освіти передбачає дослідження сутності й змісту освітнього процесу в безпосередньому контексті соціального буття, різних елементів системи освіти, їх взаємодії між собою і з оточуючим соціальним середовищем; парадигма освіти і вибудовані в онтології конструкції буття виступають як змістоутворюючі для інших напрямків філософії, культури в цілому, а також як базова парадигма самої освіти; сучасний онтологічний підхід попереджає про реальну загрозу – розглядати освіту у відриві від конкретних проблем життя, без аналізу реальних протиріч і колізій, настільки типових для розвитку освіти. Особливого онтологічного звучання набувають проблеми ролі освіти в українській цивілізації ХХІ ст.; у вирішенні життєво важливих проблем українського суспільства в ХХІ ст. освіта грає важливу, якщо не ключову, роль. Нова освіта відтворює нову культуру. Освіта тут грає центральну роль: з однієї сторони, мотивується новими реаліями життя, з іншої – об'єктивується в новій культурі, виступаючи провідником цієї культури. Українська цивілізація ХХІ ст., особливо її інформаційний етап, повинна представити особливі умови для свободи реалізації творчого потенціалу української людини.

Таким чином, дослідження цивілізаційної природи науки і освіти розширює можливості для прийняття та реалізації ідеї різноманіття світу як прискорювальних чинників його розвитку. Цивілізаційний підхід до науки і освіти забезпечує, насамперед, їх гуманізацію. У цьому зв'язку виокремимо позитивні зміни в педагогічній науці та практиці щодо особистісного підходу, розробленого у сфері філософії і психології. При цьому мова не йде про його редукацію, оскільки педагогічна наука має власний предмет і завдання дослідження. В даному випадку мається на увазі той гуманістичний пафос, який був закладений у відповідних філософських і психологічних концепціях, і дедалі глибше проникає у сферу інтелектуальної творчості в сучасних умовах інтелектуалізації та інформатизації суспільства.

Виокремлення цивілізаційного контексту науки і освіти на тлі цивілізаційного пізнання України дозволяє розширити знання, з одного боку, про їх цивілізаційну природу, а з другого, повніше осмислити функції науки і освіти на тлі глобалізації і переходу постіндустріального суспільства до інформаційного. За цих умов сама цивілізація набуває техногенного забарвлення, формуючи нові цінності та орієнтири.

Список використаних джерел

1. Гончаревський В. Е. Цивілізаційний підхід до історії: сучасний український досвід (1991–2009) / В. Е. Гончаревський. – К.: Логос, 2011. – 220 с.
2. Горелов М. Цивілізаційна історія України (нарис) / М. Горелов, О. Моця, О. Рафальський. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2005. – 632 с.
3. Алексієв Л. Цивілізаційна сутність науки і освіти України / Л. Алексієв, М. Юрій // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л. М. Алексієв. – Вип. 13: присвячується 200-річчю від дня народження Тараса Шавченка. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – С. 269–274.
4. Філіпчук Г. Пріоритети освіти в контексті цивілізаційного поступу / Г. Філіпчук // Українознавство. – Вип. 4. – 2011. – С. 161–166.
- 5.

Алексієвець М. Національна освіта і наука: українсько-всесвітній контекст діяльності кафедри нової і новітньої історії та методики викладання історії ТНПУ ім. В. Гнатюка / М. Алексієвець // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини / Гол. ред. Л. М. Алексієвець. – Вип. 15: Присвячується 75-річчю Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. – С. 41–53. 6. Закон України «Про вищу освіту» (01.07.2014. № 1556) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. 7. Хантингтон С. П. Столкновение цивилизаций и что оно может означать для России / С. П. Хантингтон // Общественные науки и современность. – 1995. – № 3. 8. Юрій М. Ф. Україна найдавнішого часу – XVIII століття: цивілізаційний контекст пізнання / М. Ф. Юрій, Л. М. Алексієвець, Я. С. Калакура, О. А. Удод. – Тернопіль: Астон, 2012. – Кн. 1. – 700 с.

Леся Алексієвець, Сергій Бондаренко, Михайл Юрій

ЦИВИЛИЗАЦИОННЫЙ КОНТЕКСТ НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ

В статье освещены проблемы значимости науки и образования в цивилизационном измерении для общественного прогресса, излагается взгляд на сущностные основы цивилизации, которые обеспечивают ей инновации, научно образовательное развитие общества.

Ключевые слова: Украина, цивилизация, наука, образование, прогресс.

Lesya Alexievets, Serhij Bondarenko, Mykhajlo Yuriy

CIVILIZATION CONTEXT OF SCIENCE AND FORMATION OF UKRAINE

In the article the lighted up problems of meaningfulness of science and education in the civilization measuring for a public progress, a look is expressed to essence principles of civilization, which provide it innovations, scientifically educational development of society.

Key words: Ukraine, civilization, science, education, progress.